

22. XII 2017.

INFORMACIJA

O USPOSTAVLJANJU SISTEMA ZA PRIPREMU CRNOGORSKE VERZIJE PRAVNE TEKOVINE EVROPSKE UNIJE

Decembar, 2017.

I UVOD

Priprema pravnih akata Evropske unije na crnogorskom jeziku jeste jedan od preduslova za pristupanje Evropskoj uniji.

Informacija o uspostavljanju sistema za pripremu crnogorske verzije pravne tekovine Evropske unije ima za cilj da prikaže postojeće stanje u pogledu ove obaveze Crne Gore, pregled neophodnih aktivnosti i organa nadležnih za njihovu realizaciju, kao i prijedlog koraka ka ispunjenju datog zadatka koje članstvo u EU podrazumijeva.

Pravna tekovina EU predstavlja kompletno zakonodavno nasljeđe Evropske unije i sadrži oko 160.000 strana Službenog lista EU. Ona obuhvata mnogo širi koncept nego što je samo zakonodavstvo, budući da sadrži osnivačke i ugovore o pristupanju, presude Suda pravde Evropske unije, međunarodne sporazume koje je zaključila Unija, deklaracije, rezolucije itd. Nacionalna verzija pravnog akta EU nije puki informativni prevod, nego zakonski obavezujući dokument na jeziku države članice. Svakim novim proširenjem, cjelokupan korpus pravnih akata EU koji je na snazi na dan pristupanja nove članice – pravna tekovina Evropske unije - mora biti dostupan na jeziku nove države članice uoči datuma pristupanja.

U pretpristupnom periodu vlada zemlje kandidata odgovorna je za pripremu nacionalne verzije pravne tekovine Evropske unije na službenom jeziku te zemlje, a za to je dužna uspostaviti sistem koordinacije prevođenja, kao i stručne, pravne i jezičke revizije pravnih akata EU, odgovarajuću infrastrukturu uključujući tehničku podršku i odgovarajuće baze podataka, posebne nadležne jedinice i radna tijela u okviru svih resornih ministarstava, te značajno ojačati kadrovske kapacitete. S druge strane, institucije Evropske unije – Savjet i Komisija – odgovorne su za finaliziranje, odobravanje i objavljivanje prevedenih i revidiranih tekstova u posebnom izdanju Službenog lista Evropske unije.

Ministarstvo evropskih poslova u kontinuitetu, još od 2007, sprovodi aktivnosti na uspostavljanju strukture za pripremu crnogorske verzije pravne tekovine EU. U tadašnjem Sekretarijatu za evropske integracije osnovan je Odsjek za koordinaciju prevođenja pravne tekovine EU (danas Direkcija za pripremu crnogorske verzije pravne tekovine EU) čiji je primarni zadatak bio stvaranje osnovnih preduslova za realizaciju ovog projekta. Prvi korak u ostvarivanju datog cilja bilo je kreiranje osnovne infrastrukture za podršku procesu prevođenja, što je uključivalo uspostavljanje baze kvalifikovanih eksternih prevodilaca koji kao vanjski saradnici rade na prevođenju, definisanje osnovnih pravila prevođenja i pravno-tehničke redakture prevedenih akata u vidu vodiča i priručnika, uspostavljanje tehničke podrške, između ostalog relevantnih internetskih baza podataka (terminologija i korpus prevoda).

U tom cilju, u okviru tvining projekta Evropske unije pod nazivom *Pravna harmonizacija*, koji je realizovan tokom 2009. i 2010, u saradnji sa stručnjacima iz Republike Slovenije uspostavljena je internetska terminološka baza Monterm, korpus prevoda Montekorpus i sprovedeno je testiranje za prevodioce čime je stvorena interna

baza prevodilaca s kojima je Ministarstvo kasnije nastavilo saradnju. Još jedno testiranje po istom modelu sprovedeno je 2013. u cilju proširenja liste eksternih prevodilaca. Takođe, izrađen je Priručnik za prevođenje pravnih i drugih akata u procesu evropskih integracija kao osnovni vodič za prevođenje pravne tekovine EU na crnogorski jezik.

Prvi veliki prevodilački projekat gdje je Crna Gora testirala svoje prevodilačke kapacitete bilo je prevođenje odgovora i aneksa za Upitnik EK 2009, kad je za 3 mjeseca pripremljeno, prevedeno i revidirano oko **6.000** strana odgovora i pratećih aneksa.

Prvi projekt Ministarstva evropskih poslova koji je uključivao prevođenje pravne tekovine EU na crnogorski jezik je *Prevođenje pravne tekovine EU, crnogorskog zakonodavstva i drugih dokumenata iz procesa pristupanja* za koji su finansijska sredstva dodijeljena iz fondova Instrumenta za pretpristupnu pomoć (Ipa). Implementacija projekta je počela u decembru 2014. i završila se početkom 2017. godine. U okviru projekta Ministarstvo evropskih poslova je prevelo **12.000** stranica pravne tekovine EU, uključujući sve evropske osnivačke ugovore kao i akta iz sekundarnog zakonodavstva koja su resorna ministarstva ocijenila kao relevantna za dati period. Ubrzo zatim, Ministarstvo evropskih poslova započelo je, takođe sredstvima iz Ipe, sprovođenje drugog znatno obimnijeg ciklusa prevođenja pravne tekovine EU na crnogorski jezik, u okviru projekta *Jačanje kapaciteta crnogorskih institucija za proces pristupanja EU i instrument Ipa II*. Projekat podrazumijeva prevođenje **27.000** strana propisa Evropske unije u roku od godinu dana, što znači da će do početka juna 2018. Crna Gora imati prevedeno ukupno oko **40.000** strana pravne tekovine EU, tj. četvrtinu evropske pravne tekovine na crnogorskom jeziku.

Premda je finansiranjem dva projekta prevođenja pravne tekovine EU iz sredstava Ipe u slučaju Crne Gore napravljen izuzetak bez presedana, **Evropska komisija izričito insistira da troškove prevođenja i revizije pravne tekovine EU treba da snosi isključivo država kandidat. Sljedstveno tome, dalje finansiranje ovoga procesa iz sredstava EU nije moguće, te je nakon okončanja tekućeg projekta prevođenja u okviru Ipe potrebno osigurati dodatna sredstva za nastavak pripreme crnogorske verzije pravne tekovine EU.**

Kako bi se ukupan proces pripreme crnogorske verzije pravne tekovine EU nastavio, pored prevođenja u narednom periodu biće potrebna koordinacija svih resora u cilju uspostavljanja primarno sistema stručne, pravne i jezičke revizije pravnih akata EU, što sa sobom nosi određene izazove, prije svega u pogledu nedostatka kadrovskih potencijala, kao i izdvajanja finansijskih sredstava.

II ZAHTJEVI I OBAVEZE KOJE NAMEĆE ČLANSTVO U EVROPSKOJ UNIJI

Do datuma pristupanja cjelokupna pravna tekovina EU mora biti pripremljena na crnogorskom jeziku budući da članstvom ona postaje korpus obavezujućih pravnih akata dostupnih svakom građaninu na službenom jeziku Crne Gore.

Priprema nacionalne verzije pravne tekovine je složen pravno-prevodilački projekat u kojem učestvuje kompletna državna uprava i uključuje prevođenje, lekturu, stručnu i pravno-tehničku redakciju tekstova pravnih akata EU.

Proces prevođenja i revizije evropskih propisa zahtijeva dobro definisanu međuinstitucionalnu saradnju i koordinaciju iz jednog centra. Informacijom o pripremi crnogorske verzije pravne tekovine Evropske unije od 14. VI 2012. priprema crnogorske verzije pravne tekovine EU dodijeljena je tadašnjem Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija, a istu obavezu je razdvajanjem dva organa preuzelo Ministarstvo evropskih poslova. Unutrašnjom sistematizacijom Ministarstva ova aktivnost je povjerena Direktoratu za pravnu tekovinu u okviru kojeg funkcioniše Direkcija za pripremu crnogorske verzije pravne tekovine EU, kao centralna koordinativna jedinica.

Organizovanje i koordinaciju datog procesa nemoguće je obaviti bez odgovarajuće tehničke podrške, ljudskih resursa i jasno definisanog budžeta planiranog na nivou godine i namijenjenog isključivo za prevođenje i reviziju pravne tekovine EU.

2.1 TEHNIČKA PODRŠKA

S obzirom na ogroman opseg procesa prevođenja i revizije pravne tekovine EU kao i veliki broj učesnika u procesu, za uspješnu koordinaciju, upravljanje i praćenje procesa apsolutno je neophodno imati efikasnu tehničku podršku. To podrazumijeva **izradu informatičkog sistema za upravljanje procesom pripreme crnogorske verzije pravne tekovine u okviru postojeće elektronske platforme Ministarstva evropskih poslova - Portala.**

Ministarstvo evropskih poslova je osiguralo tehničku podršku uspostavljanjem Portala 2009. za potrebe sastavljanja odgovora na Upitnik Evropske komisije. Kasnije je prerastao u sistem koji prati proces usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU. Kako je prošlo gotovo 9 godina od uspostavljanja prvobitnog Portala, pojavio se čitav novi niz funkcionalnosti vezanih za proces pregovora koje je potrebno implementirati. S obzirom da je sadašnji Portal razvijen na platformi koja ima određena tehnička ograničenja, nastala je potreba za stvaranjem drugog Portala u potpuno novim tehnologijama, s tim da se postojeći podaci sa staroga migriraju. Ministarstvo evropskih poslova je stoga u saradnji s Delegacijom Evropske unije u Podgorici osiguralo sredstva u iznosu od 150.000 eura i objavljen je tender za projekat nadogradnje ovog internetskog portala. Krajem 2018. očekujemo da novi portal bude stavljen u funkciju čime će sve aktivnosti Ministarstva evropskih poslova dobiti snažnu tehničku potporu, između ostalog i u dijelu procesa pripreme crnogorske verzije evropskih propisa.

Ovaj sistem će omogućiti centralizovano upravljanje procesom uključujući postavljanje dokumenata, slanje resornim ministarstvima i drugim organima uključenim u reviziju, praćenje njihovog rada na svakom dokumentu i konačno, arhiviranje revidiranih verzija dokumenata i prosljeđivanje Briselu na finalizaciju.

2.1.1 Centralne baze podataka

Temelj informatičko-tehničke podrške aktivnostima Direkcije za pripremu crnogorske verzije pravne tekovine EU treba da bude pomenuti sistem za upravljanje procesom pripreme crnogorske verzije pravne tekovine u okviru Portala. On je osmišljen da obezbijedi centralizovano upravljanje i praćenje pravno-prevodilačkog procesa.

Takav sistem treba da bude u mogućnosti da razmjenjuje podatke s ostalim relevantnim bazama podataka:

- baza Programa pristupanja Crne Gore EU (podaci koji mogu biti upotrijebljeni u postupku planiranja i određivanja prioriteta – broj stranica, korelacija između nacionalnih i mjera EU, klasifikacija poglavlja, nadležni organi, važenje);
- Baza Eurleksa (EUR-Lex) (najnovije informacije o mjerama EU);
- Progress Editor¹(podaci iz Progres-editora bili bi indirektno dostupni prevodilačkom registru preko baze PPCG-a).

Prema tome, sistem za upravljanje procesom pripreme crnogorske verzije pravne tekovine treba da pokrije sljedeće ključne aspekte procesa: upravljanje radnim tokom; upravljanje dokumentima; upravljanje korisnicima; izvještavanje i praćenje; određivanje prioriteta i planiranje.

Nakon što se proces verifikacije prevedenih dokumenata na državnom nivou završi, ta se dokumenta postavljaju na CC Vista. CC Vista je internetska stranica Evropske komisije koja sadrži i pruža pristup prevodima pravnih akata EU na jezicima zemalja kandidata i potencijalnih kandidata. Prema tome, ona sadrži jezičke verzije pravne tekovine EU koje nijesu objavljene u Službenom listu EU i još uvijek su u procesu pripreme. Ta dokumenta pregledaju pravници lingvisti u Komisiji koji daju završnu riječ na kvalitet dokumenta. Nakon njihovog odobrenja, revidirani akt stiče pravo da se, nakon ulaska u EU, svrsta u legalnu verziju Evropskog prava na novom službenom jeziku EU.

Da bi zemlja kandidat/potencijalni kandidat na CCVisti dobila nalog za postavljanje pravne tekovine na svom jeziku potrebno je da se Evropskoj komisiji uputi zvanični zahtjev. **Ministar evropskih poslova Aleksandar Andrija Pejović uputio je novembra 2017. zvanično pismo generalnom direktoru za evropsku politiku proširenja i pregovore o pristupanju EK Kristijanu Danijelsonu, tražeći otvaranje naloga za Crnu Goru na internetskoj strani CCVista**, čime je pokrenuta procedura za uvrštavanje crnogorskog jezika među postojeće opcije za postavljanje prevoda evropskih akata. Time je Crna Gora napravila korak na uspostavljanju finalne faze pripreme pravne tekovine EU na crnogorskom jeziku, što za pravnu službu EK u Briselu predstavlja znak da blagovremeno organizuje verifikaciju prevoda. U odgovoru generalnog direktora za evropsku politiku proširenja i pregovore o pristupanju EK Kristijana Danijelsona 7. XII 2017. potvrđeno je da su preduzeti neophodni koraci za odobravanje naloga za

¹Progres editor predstavlja bazu pravne službe EU koja sadrži prioritetsnu listu akata pravne tekovine EU koju periodično dostavlja zemlji kandidatu u procesu zakonodavog usklađivanja.

crnogorski jezik na CCVisti. Ponovljen je i stav Komisije da će Evropska unija u skladu s generalnom politikom nastaviti da pruža tehničku pomoć Crnoj Gori, ali da više neće finansirati prevođenje pravne tekovine EU na novi jezik budući da je to obaveza zemlje kandidata.

2.2 KADROVSKI POTENCIJALI

2.2.1 Potrebe Ministarstva evropskih poslova

Budući da se izrada novog informatičkog sistema Ministarstva evropskih poslova očekuje do septembra 2018, te da će nakon njegovog uspostavljanja biti intenzivirane aktivnosti na izradi crnogorske verzije pravne tekovine EU, a naročito u pogledu revizije prevedenih tekstova evropskih propisa, neophodno je da do tada Ministarstvo poveća broj zaposlenih koji će raditi na ovim poslovima.

Ključni preduslov za sistematsku organizaciju procesa prevođenja pravne tekovine EU i njegovog nesmetanog sprovođenja je stabilna struktura Direkcije za pripremu crnogorske verzije pravne tekovine koja trenutno ima šestoro zaposlenih. Osnovna jedinica treba da uključuje sve neophodne profesije koje samo zajedno mogu osigurati efikasnu koordinaciju i implementaciju projekta: pravnici revizori, prevodioci revizori, lektor za crnogorski jezik, terminolozi i tehnički stručnjak. Kako bi Direkcija za pripremu crnogorske verzije pravne tekovine EU ispunjavala ove minimalne standarde mora imati desetoro zaposlenih.² Takođe, treba imati na umu da bi se vremenom broj zaposlenih znatno povećao kako bi proces prevođenja i revizije bio završen prije pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Stoga je potrebno osigurati dinamički plan zaposlenja preostala 4 službenika do kraja 2018.

2.2.2 Potrebe po resorima

U predstojećim aktivnostima države vezanim za zakonodavno usklađivanje Crne Gore s pravnim sistemom EU postojaće sve veće potrebe za pravnicima sa izvrsnim znanjem stranih jezika, tzv. pravnicima lingvistima.

Konkretni zadaci pravnika lingvista razlikuju se u pojedinim institucijama: oni su odgovorni za redakturu crnogorske verzije zakonodavstva EU, usklađivanje s pravnom tekovinom i rade kao prevodioci pravnih tekstova. S obzirom na obiman korpus pravne tekovine EU, za potrebe stručne i pravne revizije po resorima neophodno je osigurati dovoljan broj stručnih redaktora i službenika koji će obavljati pravnu redakturu.

²Poređenja radi, u Republici Hrvatskoj u jedinici za koordinaciju prevođenja i redakturu radilo je u početku 12 a do kraja procesa pregovora 36 jezičkih redaktora koji su bili zaduženi isključivo za prevode pravne tekovine EU, u saradnji s 300 vanjskih prevodilaca, kao i 150 saradnika za stručnu redakturu iz resornih ministarstava i institucija državne uprave.

U Republici Sloveniji, u Službi za evropske poslove radilo je 35 prevodilaca, 3 lektora, 2 terminologa, pravnik, kao i nekoliko dokumentalista. Pravnu redakturu obavljalo je u pomenutoj službi 45 službenika, od čega 25 pravnika. Stručna redaktura sekundarnog zakonodavstva obavljala se po ministarstvima gdje je bilo imenovano oko 480 stručnih redaktora za sekundarno zakonodavstvo.

Na pravnim fakultetima u Crnoj Gori postoje veoma ograničeni tečajevi stranih jezika i to, uglavnom, za poslovni i stručni engleski jezik, te stoga nameće se potreba i za unapređenjem ovog segmenta obrazovnog sistema Crne Gore. U prilog tome govori i činjenica da se na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore kursevi engleskog jezika održavaju u organizaciji Filološkog fakulteta (nekadašnjeg Instituta za strane jezike) i od ove godine nastava podrazumijeva isključivo časove stručnog pravnog engleskog jezika. Nakon završenih studija, studenti koji su položili ispite dobijaju certifikat o nivou znanja B1 i B2 prema Zajedničkom evropskom referentnom okviru za jezike, što odgovara višem srednjem znanju jezika. Iako je izučavanje usko stručnog engleskog jezika na Pravnom fakultetu ohrabrujuće, nameće se potreba za unapređenjem ovog segmenta obrazovnog sistema Crne Gore jer nivo znanja B2 ne ispunjava standard za profil pravnika lingvista.

2.2.3 Eksterne potrebe – angažovanje prevodilaca

Prevođenje pravne tekovine EU podrazumijeva rad velikog broja prevodilaca specifičnog profila te je zapošljavanje ovoga kadra u Ministarstvu evropskih poslova nemoguće. Stoga, angažovanje eksternih prevodilaca pokazao se kao najefikasniji model za projekat prevođenja pravne tekovine EU. Trenutno, na poslovima prevođenja pravne tekovine EU angažovano je 50 prevodilaca za engleski jezik.

MEP je u dva navrata 2009. i 2013. godine prema slovenačkom modelu organizovalo javno testiranje prevodilaca iz Crne Gore u cilju formiranja baze prevodilaca koji bi u perspektivi bili angažovani na poslovima prevođenja pravne tekovine kao i akata iz pregovaračkog procesa Crne Gore. Trenutno ova baza sadrži 100 prevodilaca koji ispunjavaju neophodne kriterijume za prevođenje u relevantnim oblastima.

Crna Gora kao mala zemlja ima veoma ograničeno prevodilačko tržište, tj. postoji samo nekoliko prevodilačkih agencija i to nedovoljnih kapaciteta. Takođe, najbolji i najiskusniji prevodioci obično rade individualno te ih agencije rijetko kad mogu angažovati. Naša prethodna iskustva u angažovanju agencija za usluge pismenog prevođenja nijesu bila povoljna i često su dobijani prevodi koji su zahtijevali obimne korekcije. Otuda i praksa da za prevođenje uglavnom koristimo usluge individualnih vanjskih saradnika koji su se već profilisali kao stručnjaci za prevođenje u određenim oblastima.

Crna Gora će u budućnosti imati sve veće potrebe za uslugama pisanog prevođenja kako u kontekstu pristupnih pregovora tako i nakon ulaska u EU kada će se ove potrebe uvišestručiti. Znanje i stručno prevođenje za što veći broj službenih jezika EU jeste i biće osnovni preduslov i imperativ za kvalitetno integrisanje Crne Gore u svim strukturama i procesima koji se tiču njenog puta ka članstvu, a naročito nakon pristupanja. Potrebe za aktivnim znanjem jezika i prevođenjem će stoga vremenom samo rasti.

Kada je u pitanju razvoj budućih kadrovskih kapaciteta za pisano prevođenje, Univerzitet Crne Gore tj. Filološki fakultet u Nikšiću nudi prevodilački osnovni i specijalistički studijski program za samo dva službena jezika EU, engleski i francuski. U tom smislu od ključnog je značaja da se u Crnoj Gori blagovremeno ojačaju obrazovne

institucije i svi raspoloživi kapaciteti namijenjeni učenju jezika, tj. pisanog i usmenog prevođenja.

2.3 STRUČNA, PRAVNA I JEZIČKA REVIZIJA

Postupak pripreme pravne tekovine na novom službenom jeziku EU propisala je Evropska komisija u svojim smjernicama, tzv. vademekumu koji definiše sljedeće korake:

	Korak	Odgovorno tijelo
1.	Utvrđivanje liste prioriteta akata koje treba prevesti	Pravna služba Evropske komisije
2.	Sakupljanje terminologije uporedo s prevođenjem	Jedinica za koordinaciju prevođenja kandidatske zemlje u bliskoj saradnji s resornim ministarstvima
3.	Jezička revizija	Jedinica za koordinaciju prevođenja kandidatske zemlje
4.	Stručna revizija	Resorna ministarstva, institucije i državni organi u datoj stručnoj oblasti kandidatske zemlje
5.	Pravna revizija	Pravnici jedinice za koordinaciju prevođenja kandidatske zemlje
6.	Postavljanje tekstova revidiranih prevoda na internetsku stranu CCVista	Jedinica za koordinaciju prevođenja kandidatske zemlje
7.	Uređivanje teksta	Kancelarija za publikacije Evropske unije
8.	Finalizacija	Pravna služba Komisije i Savjeta i Direkcija za pravne akte Evropskog parlamenta
9.	Objavljivanje	Kancelarija za publikacije Evropske unije

*Obaveza EU:

*Obaveza CG:

U svim fazama izrade crnogorske verzije pravne tekovine EU (prevođenje, jezička, stručna i pravna revizija, verifikacija) potrebno je osmisliti model koji odgovara postojećim stručnim i administrativnim kapacitetima svih učesnika u procesu, a u skladu je s dosadašnjom praksom i preporukama evropskih saradnika.

2.3.1 Revizija

Neizostavan segment pripreme nacionalne verzije pravne tekovine jeste **jezička revizija** prevoda koju obavljaju lektori za crnogorski jezik. Zadatak lektora je između

ostalog da kontrolišu i eliminišu nepotreban upliv stranih riječi, naročito u domenu stručne terminologije gdje se olako prihvataju i ustaljuju strane, uglavnom engleske riječi.

Stručna revizija podrazumijeva stvaranje stručne terminologije kao i provjeru kompletnog teksta propisa s aspekta struke. Stručna revizija je nadležnost resornih ministarstava, u skladu s podjelom poglavlja u PPCG-u. Za svaki pravni akt, nadležno ministarstvo nominuje i angažuje stručne revizore što po pravilu moraju biti službenici koji dobro poznaju datu materiju i dobro vladaju stručnim terminima engleskog jezika. Takođe, u svakom ministarstvu treba da postoji kontaktna osoba odnosno koordinator za stručnu reviziju za datu oblast. Temeljna stručna revizija prevoda je od ključnog značaja za pripremu kvalitetnog teksta propisa.

Kad je riječ o **pravnoj reviziji** koju obavljaju takozvani pravnici lingvisti (pravnici s dobrim znanjem stranih jezika), ona obuhvata verifikaciju i reviziju prevoda u skladu s utvrđenim nacionalnim nomotehničkim pravilima za pravnu tekovinu EU, pri čemu se vodi računa o specifičnim pravilima pravnog sistema EU. U Ministarstvu evropskih poslova na ovim poslovima trenutno radi samo jedan pravnik lingvista angažovan kao eksterni stručni saradnik. U što skorijem roku neophodno je povećati broj pravnika lingvista u Ministarstvu evropskih poslova kako bi bio postignut odgovarajući ritam pravne revizije prevedenih tekstova.

Jedan od mogućih modela pravne revizije jeste da se u Ministarstvu evropskih poslova zaposle pravnici sa odličnim znanjem engleskog ili drugih službenih jezika EU koji bi bili zaduženi za pravnu redakturu kompletne pravne tekovine na crnogorskom jeziku (primarno i sekundarno zakonodavstvo). U perspektivi, ti isti pravnici bi kasnije bili zaduženi da u Briselu rade verifikaciju crnogorske verzije pravne tekovine EU u fazi finalizacije. Drugi model pravne revizije prevoda pravne tekovine EU podrazumijeva da resorna ministarstva imenuju službenike iz svojih pravnih službi sa odličnim znanjem stranih jezika koji bi, u koordinaciji s MEP-om sprovedili pravnu redakturu evropskih propisa iz nadležnosti njihovih ministarstava.

2.3.2 Finalizacija pripreme crnogorske verzije pravne tekovine EU na državnom nivou

Ispunjavanje obaveza koje nameće vademekum podrazumijeva i fazu za koju je zadužena komisija za verifikaciju prevoda propisa EU. Ona se osniva kao posebno interdisciplinarno tijelo i posljednja je instanca kontrole u procesu izrade crnogorske verzije pravne tekovine Evropske unije. Zadatak ovog radnog tijela je da svojom verifikacijom garantuje da je tekst prošao kroz stručnu, pravnu i jezičku redakturu.

Komisiju bi sačinjavali pravnik lingvista, prevodilac i jezički redaktor iz Ministarstva evropskih poslova, kao i predstavnik nadležnog resornog ministarstva za datu oblast koji je učestvovao i u stručnoj reviziji prevoda. Svi predstavnici verifikacione komisije moraju imati odlično znanje engleskog jezika i strukture pravnih akata EU.

III PLANIRANJE SREDSTAVA

Priprema nacionalne verzije pravne tekovine EU je veoma zahtjevan i dugotrajan postupak. Evropsko zakonodavstvo sadrži oko 160.000 stranica i godišnje se u prosjeku uvećava za 3.000 – 5.000 strana.

Budući da je priprema nacionalne verzije pravne tekovine EU zadatak vlade zemlje kandidata, ona je dužna da za ovaj postupak osigura odgovarajuća novčana sredstva koja bi kao posebna stavka bila definisana godišnjim budžetom države. Ova sredstva predviđena za odgovarajuću godinu moraju biti dalje precizno isplanirana godišnjim akcionim planom čiji bi glavni indikator bio broj prevedenih stranica pravne tekovine EU, broj lektorisanih stranica (a u slučaju da se odlučimo za model nadoknade za reviziju - i broj revidiranih stranica u svim pomenutim fazama revizije).

Uzevši u obzir iskustvo sa postojećim ritmom prevođenja i kadrovske kapacitete kojima raspolaže Ministarstvo evropskih poslova, kao i raspoloživi broj kvalifikovanih vanjskih saradnika, na godišnjem nivou Crna Gora može prevesti 30.000 stranica pravne tekovine EU. S obzirom da je tekućim projektom Ipe predviđeno prevođenje oko 27.000 stranica evropskih propisa, te da je EU izričita da se više neće opredjeljivati sredstva Crnoj Gori za ovu obavezu, potrebno je osigurati sredstva za nastavak prevođenja pravne tekovine nakon njegovog završetka 1. VI 2018. Cijena jedne standardne strane prevoda iznosi devet eura. Lektura pravnog teksta po stranici iznosi 1-1,5 eura. Okvirna procjena je da je za prevođenje i lektorisanje preostale pravne tekovine EU potrebno izdvojiti oko 1,2 miliona eura, to jest oko 300.000 eura godišnje. Ovaj iznos ne uključuje eventualne troškove stručne i pravne redakture.

U cjelini posmatrano, za nastavak procesa blagovremene pripreme crnogorske verzije potrebno je uspostaviti novu informatičku platformu MEP-a za upravljanje aktivnostima koje proizilaze iz pregovaračkog procesa Crne Gore (Portal); povećati broj zaposlenih Ministarstva evropskih poslova koji su angažovani na ovom zadatku; uspostaviti sistem stručne revizije prevedenih tekstova do septembra 2018. kada će pomenuti Portal biti stavljen u funkciju, te imenovati stručne revizore i kontaktne osobe u svim resornim ministarstvima i relevantnim organima u koordinaciji s Ministarstvom evropskih poslova; državnim budžetom opredijeliti sredstva za nastavak procesa prevođenja pravne tekovine EU.

PREDLOG ZAKLJUČAKA

1. Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ 2017. razmotrila je i usvojila Informaciju o uspostavljanju sistema za pripremu crnogorske verzije pravne tekovine Evropske unije.

2. Zadužuje se Ministarstvo evropskih poslova da do kraja 2018. učini operativnim informatički sistem – Portal koji će omogućiti centralizovano upravljanje procesom pripreme crnogorske verzije pravne tekovine.

3. Zadužuju se resorna ministarstva da u I kvartalu 2018. imenuju koordinateure za stručnu i pravnu reviziju.
4. Zadužuje se Ministarstvo evropskih poslova da do kraja 2018. ojača potrebne kadrovske kapacitete Direkcije za pripremu crnogorske verzije pravne tekovine EU.
5. Zadužuje se Ministarstvo evropskih poslova da u koordinaciji sa resornim ministarstvima predloži sistem za verifikaciju prevoda pravne tekovine EU nakon završene jezičke, stručne i pravne revizije kao posljednju instancu kontrole u procesu izrade crnogorske verzije pravne tekovine Evropske unije.